

INICIJATIVA ZA IZRADU PRIJEDLOGA ZAKONA O MULTILATERALNIM KOMPENZACIJAMA I CESIJAMA

Razlozi za donošenje Zakona o multilateralnim kompenzacijama u FBiH

Statistički pokazatelji jasno ukazuju na problem hronične nelikvidnosti privrede u FBiH, te stoga Udruženje poslodavaca FBiH kao jednu od mjera za poboljšanje likvidnosti predlaže uvođenje sistema multilateralne kompenzacije i cesije u FBiH po uzoru na sistem u RS.

Vlada Federacije BiH bi trebala donijeti zakonski okvir kojim bi se precizno definisao način funkcionisanja sistema, a organizator bi trebala biti Finansijsko-informatička agencija (FIA). Neophodno je razviti odgovarajući softver, odnosno elektronsku platformu na kojoj bi privredni subjekti mogli registrovati svoja dugovanja i potraživanja.

Pravna regulativa kojom se uređuje ova oblast je: *Zakon o obligacionim odnosima* (Sl. list RBiH broj: 02/92, 13/93, 13/94 i Sl. novine FBiH broj: 29/03, 42/11), *Zakon o unutrašnjem platnom prometu* (Sl. novine FBiH broj: 02/95, 35/98, 40/99) i *Zakon o finansijskom poslovanju* (Sl. novine FBiH broj: 02/95, 13/00, 29/00).

Pravna regulativa kojom se uređuje ova oblast u RS-u je: *Zakon o jedinstvenom sistemu za multilateralne kompenzacije i cesije* (Službeni glasnik Republike Srpske broj 20/14) i *Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o jedinstvenom sistemu za multilateralne kompenzacije i cesije* (Službeni glasnik Republike Srpske broj 33/16)

Predložene mjere su hitno donošenje Zakona o multilateralnim kompenzacijama, a nadležni su Ministarstvo finansija FBiH, Vlada FBiH i Parlament FBiH.

Zakonom o multilateralnim kompenzacijama bi se naložilo svim privrednim subjektima u FBiH obaveza prijavljivanja potraživanja i obaveza, te slobodno učešće u sistemu multilateralnih kompenzacija. Na taj način bi se konačno stekao realan uvid u stanje duga realnog sektora.

Uloga Udruženja poslodavaca FBiH bi se ogledala u predlaganju rješenja za novi zakon, učešću u radu radne grupe, organizovanju javnih rasprava i organizovanju okruglih stolova.

Direktnu i indirektnu korist od uvođenja sistema multilateralne kompenzacije tek treba procijeniti, mada nema sumnje da će one biti ogromne. Pored materijalne, tu je i korist koja se ogleda u smanjenju javne potrošnje, boljem punjenju budžeta i vanbudžetskih fondova, održavanju nivoa zaposlenosti i smanjenoj cijeni poslovanja.

Stoga, neophodno je da se Vlada FBiH što hitnije uključi u proces izrade Zakona o multilateralnim kompenzacijama i cesijama, obezbijedi sve neophodne predulove za uvođenje sistema, u

saradnji s Udruženjem poslodavaca FBiH, koje će svojim kapacitetima pružiti svu neophodnu pomoć i podršku.

PREDMET ZAKONA

Ovim Zakonom uređuju se subjekti koji mogu da prijavljuju neosporene novčane obaveze, organizovanje Jedinstvenog sistema za multilateralne kompenzacije i cesije, organizator sistema, ovlaštene organizacije, prijavljivanje neosporenih dospjelih novčanih obaveza, odgovornost učesnika, sprovođenje multilateralnih kompenzacija i cesija, izvještaj o izvršenim multilateralnim kompenzacijama i cesijama, knjigovodstveni tretrman, dostupnost podataka, organizovanje javnih ponuda za prodaju potraživanja posredstvom sistema, naknade organizatora i nadzor.

Ključne odredbe koje ovaj Zakon treba definisati:

1. Subjekti koji mogu prijaviti neosporene novčane obaveze (u daljem tekstu: učesnici) su subjekti uključeni u budžetski sistem Federacije BiH (**napomena: ja bih ovdje definisao samo javna preduzeća**), privredna društva, banke, osiguravajuća društva, mikrokreditne organizacije, agencije, organizacioni dijelovi u Federaciji BiH onih poslovnih subjekta sa sjedištem u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, sportska društva, preduzetnici, poljoprivredna gazdinstva i druga pravna lica koja obavljaju poslovanje posredstvom bankovnih računa. (2) Obaveza iz stava 1. ovog člana ne odnosi se na privredna društva nad kojima je pokrenut postupak stečaja ili likvidacije, odnosno prethodni postupak za utvrđivanje postojanja uslova za pokretanje stečajnog postupka. (3) Odlukom o sprovođenju multilateralne kompenzacije i cesije (u daljem tekstu: Odluka), koju donosi Vlada Federacije BiH (u daljem tekstu: Vlada), za svaku multilateralnu kompenzaciju pojedinačno, detaljnije se uređuje prijavljivanje obaveza subjekata koji su uključeni u budžetski sistem Federacije BiH, kao i rokovi za sprovođenje obaveznih multilateralnih kompenzacija i cesija.
2. Organizator sistema je Finansijsko-informatička agencija (FIA) (1) Organizator obezbjeđuje odgovarajući softver za prijavljivanje obaveza učesnika, sprovođenje multilateralnih kompenzacija i cesije, organizovanje aukcija za prodaju potraživanja i obavještavanje učesnika, pokrivenost svih jedinica lokalne samouprave, odnosno odgovarajuću mrežu članova posredstvom koje će učesnici prijavljivati obaveze, kao i direktan pristup Sistemu za Ministarstvo. (2) Mreža iz stava 1. ovog člana sastoji se od ovlašćenih organizacija za obavljanje poslova platnog prometa (u daljem tekstu: ovlašćene organizacije) u skladu sa zakonom kojim se uređuje unutrašnji platni promet u Federaciji BiH. (3) Organizator je dužan, posebnim ugovorima o članstvu u Sistemu, urediti međusobne odnose sa ovlašćenim organizacijama.

3. Vlada Federacije BiH donosi Odluku o sprovođenju multilateralne kompenzacije, ali se broj sprovedbi ograničava na maksimalno tri, kako Sistem ne bi postao alternativni način plaćanja u FBiH.
4. Prijavljivanje učesnika u sistem multilateralnih kompenzacija i cesija je na dobrovoljnoj osnovi.